

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2006-2007

Filosofia

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Però, allò que fa que molts pensin que és difícil conèixer el que és Déu, i fins i tot el que és la seva ànima, és que no eleven mai el seu esperit per damunt de les coses sensibles i que estan tan acostumats a no considerar res si no és imaginant-ho —que és una manera de pensar apropiada per a les coses materials— que tot allò que no és imaginable els sembla que és intel·ligible. Cosa que és bastant palesa pel fet que, fins i tot els filòsofs, admeten com a màxima a les escoles que no hi ha res en l'enteniment que no hagi estat anteriorment en els sentits, on, tanmateix, és segur que mai no han estat les idees de Déu i de l'ànima. I em sembla que aquells que volen usar la imaginació per comprendre-les fan igual com si, per sentir els sons o flairar les olors, volguessin servir-se dels ulls; i amb aquesta diferència afegida: que el sentit de la vista no ens assegura pas menys que l'olfacte o l'oïda la veritat dels seus objectes respectius, mentre que ni la imaginació ni els sentits ens poden assegurar mai res si no hi intervé l'enteniment.

René DESCARTES. *El discurs del mètode*, IV

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «intel·ligible»
 - b) «imaginació»

3. Per què diu Descartes que els sentits no «ens poden assegurar mai res si no hi intervé l'enteniment»? Feu referència als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Descartes de l'ànima amb una altra concepció de l'ànima (o de la ment, o del «jo») que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Creieu que Descartes té raó quan defensa que l'ànima és més fàcil de conèixer que el cos? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

Aquesta és, doncs —vaig dir jo—, estimat Glaucó, la imatge completa que cal aplicar a les paraules que s'han dit abans; tot associant el món que se'ns apareix a través de la vista amb l'habitatge dels presoners, i la llum del foc que hi ha amb l'energia del sol. I si compares la pujada cap a dalt i la contemplació dels objectes de dalt amb l'ascens de l'ànima cap al món intel·ligible no et desviaràs pas de la meva conjectura. [...] És aquesta, doncs, la meua manera de veure la qüestió: en el món intel·ligible la darrera idea és la del Bé i amb prou feines pot ser percebuda; un cop la percebem, però, hem de concloure que és la causant de tot el que hi ha de recte i de bell en tots els éssers; en el món visible és ella la que va engendrar la llum i el seu astre sobirà; en el món intel·ligible, ella és la proveïdora de veritat i d'intel·ligència, i cal que la contempli aquell que es proposi actuar assenyadament tant en la vida privada com en la pública.

PLATÓ. *República*, 517

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules o expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «món intel·ligible»
 - b) «idea»

3. Per què compara Plató «l'ascens de l'ànima cap al món intel·ligible» amb una mena d'alliberació i d'ascens per a uns presoners? Feu referència als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció platònica del bé amb una altra concepció del bé que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]

5. Creieu que Plató té raó quan defensa que el veritable coneixement no prové dels sentits? Raoneu la resposta.
[2 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2006-2007

Filosofia

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Ara ja podem determinar fàcilment els respectius límits i funcions de la raó i del gust. La primera ens dóna coneixement de la veritat i de la falsedat; el segon proporciona el sentiment de la bellesa i la lletjor, del vici i la virtut. L'una descobreix els objectes com realment es troben a la naturalesa, sense afegir-hi ni llevar-hi res; l'altre posseeix una facultat productiva i, embellint o embrutant els objectes naturals amb colors manlevats del sentiment intern, crea, d'alguna manera, un objecte nou. La raó, freda i indiferent, no és cap motiu per actuar i es limita a orientar l'impuls que rep de l'apetit o de la inclinació, i ens mostra el camí per arribar a la felicitat o per evitar la infelicitat.

David HUME. *Investigació sobre els principis de la moral*, apèndix I

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules o expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «apetit»
 - b) «sentiment intern»
3. Per què diu Hume que «la raó, freda i indiferent, no és cap motiu per actuar i es limita a orientar l'impuls que rep de l'apetit o de la inclinació»? Feu referència als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Hume de la virtut i el bé amb una altra concepció de la virtut i el bé que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Esteu d'acord amb Hume quan defensa que triar el bé o el mal no depèn, en darrer terme, de l'exercici de la raó? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

—Per tant, és obvi que, si la geometria ens obliga a contemplar l'essència, convé que l'acceptem. I que, ben al contrari, no l'acceptem si no va més enllà de les coses que canvien.

—Això està ben dit.

—Doncs bé —vaig agregar—, no crec que cap dels experts en geometria, per poca pràctica que hi tingui, pugui dubtar que aquesta ciència tracta de coses que no es corresponen amb allò que diuen aquells que la practiquen.

—Com? —va preguntar.

—Diuen moltes coses que per força resulten ridícules, ja que parlen com si realment manipulessin els objectes i com si les seves paraules només tinguessin una finalitat pràctica, tot adornant el seu llenguatge amb termes com ara «quadrar», «perllongar» i «afegir». I, no obstant això, tota aquesta ciència es dirigeix fonamentalment al coneixement.

—Sí, és ben cert —va dir.

—No voldràs convenir també en el que vaig a dir-te ara?

—En què?

—Que aquesta és una ciència del coneixement de l'ésser, però no d'allò que està subjecte al canvi i a la mort.

—Conforme en tot amb això —va dir—, doncs, sens dubte, la geometria és una ciència del que sempre és.

—Per tant, benvolgut amic, conduirà l'ànima cap a la veritat i disposarà la ment del filòsof perquè elevi la seva mirada cap a dalt en lloc de dirigir-la a les coses de baix, que ara contemplem sense haver de fer-ho.

PLATÓ. *República*, 526

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]

2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules o expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
a) «essència»
b) «les coses que canvien»
3. Per què diu Plató que la geometria «conduirà l'ànima cap a la veritat i disposarà la ment del filòsof perquè elevi la seva mirada cap a dalt»? Feu referència als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]
4. Compareu la concepció platònica del coneixement amb una altra concepció del coneixement que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Creieu que Plató té raó quan suggereix que, per exemple, la circumferència que estudia la geometria no és cap dibuix particular amb propietats materials específiques? Raoneu la resposta.
[2 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés